27625 Waterbeleid

Nr. 762 Brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 oktober 2026

Het lid Keijzer heeft in het ordedebat van 1 september jl. de vraag gesteld wat er de komende jaren gebeurt met de uitbreiding van waterberging. Zij refereert daarbij aan de natte periode in juni en eind augustus/begin september (voor en na de droogte) en vraagt waar al dat water heen is gegaan. Hierbij ontvangt de Kamer het antwoord op deze vraag.

Water vasthouden

Er zijn verschillende manieren om water langer vast te houden in een gebied. Dat kan bijvoorbeeld door de aanleg van een waterberging, een bak op het land dat water opvangt, waarbij het water gebruikt kan worden ten tijde van schaarste. Een andere methode om water langer vast te houden is door het water te 'bufferen' in het watersysteem, door het waterpeil in sloten of plassen omhoog te brengen. Tenslotte kan ervoor gezorgd worden dat het regenwater langer op één plek blijft en daardoor de tijd heeft om in de bodem te zakken. Hierdoor wordt het grondwater aangevuld, wat op een later moment gebruikt kan worden.

Wat doen we al?

Het Rijk neemt zelf vooral maatregelen om water te bufferen in oppervlaktewater.

In het hoofdwatersysteem is onze grootste buffer het IJsselmeer/Markermeer. Het water van dit meer kan door een groot deel van Nederland gebruikt worden in periodes dat er geen neerslag valt, bijvoorbeeld om de stabiliteit van waterkeringen te beschermen, uitdroging van natuur te voorkomen en gewassen te beregenen. In het voorjaar van 2026, toen er veel water door de Rijn stroomde, is deze buffer maximaal gevuld. Dit heeft eraan bijgedragen dat de noordelijke regio langere tijd minder effecten van de droogte heeft gevoeld. De komende periode wordt binnen het nieuwe Nationaal Waterprogramma[1] onderzocht of deze buffer nog verder vergroot kan worden.

Een andere strategische zoetwaterbuffer is het Volkerak-Zoommeer. Het Rijk is voornemens om de mogelijkheden voor en consequenties van het vergroten van deze buffer de komende jaren te verkennen.

[1] Het nieuwe Nationale Waterprogramma is nu in ontwikkeling en zal in 2027 worden afgerond

Ook regionale waterbeheerders bufferen regenwater in het systeem. Daarnaast nemen zij ook veel andere maatregelen om water beter vast te houden. Zowel door de aanleg van lokale waterbergingen of -buffers, maar ook door maatregelen te nemen om te zorgen dat water beter in de bodem wordt opgenomen. Via de 1e en 2e fase van het Deltaprogramma Zoetwater[2] zijn al veel van deze maatregelen gestimuleerd met subsidie vanuit het Rijk, zo is bijvoorbeeld de Lende-beek tussen Wolvega en Neijenholtpade aangepakt door deze meer te laten meanderen en nevengeulen aan te leggen. Ook voor de volgende fase van het Deltaprogramma Zoetwater, welke in 2028 start, zijn meerdere van dit soort maatregelen in de regio's voorzien.

Wat is er gebeurd met de regen van juni en begin september?

Dit jaar was juni inderdaad een natte maand (85 millimeter tegen 64 normaal, KNMI[3]), maar de maanden daarvoor was het droog. April 2026 was een van de droogste aprilmaanden sinds het begin van de waarnemingen. Het watersysteem was nog herstellende daarvan en kon de regen in juni daarom goed gebruiken, maar vervolgens kwamen de extreem droge zomermaanden daarna. KNMI geeft aan dat het de warmste zomer is geweest sinds het begin van de waarnemingen, met ook grote neerslagtekorten.

Eind augustus en begin september kwam eindelijk neerslag. Door deze regenval is de situatie in het IJsselmeergebied al iets verbeterd: de meerpeilen zijn iets gestegen. Het blijft wel van belang hier zuinig mee om te gaan, want de afvoer van de Rijn is momenteel nog steeds zeer laag voor de tijd van het jaar.

Ook in het regionale systeem heeft de neerslag de acute droogte verlicht. Waterschappen gebruiken dit water om de peilen in de sloten en weteringen aan te vullen. Afvoer van water is beperkt. In grote delen van Nederland zijn de grondwaterstanden iets verbeterd, maar nog steeds laag tot zeer laag. Hoewel de watervraag geleidelijk afneemt, blijft de beschikbaarheid van voldoende zoet water op verschillende locaties een aandachtspunt. Daarom blijven maatregelen zoals onttrekkingsverboden van kracht. Ook maatregelen die zijn gericht op het tegengaan van verzilting en het goed verdelen en vasthouden van water blijven waar nodig gehandhaafd.

De omslag naar een systeem dat water niet afvoert, maar vasthoudt voor drogere tijden is in ontwikkeling. Dat is ook nodig, want Nederland krijgt steeds

---

[2] Deltaplan Zoetwater fase 1 | Deltaprogramma en Deltaplan Zoetwater fase 2 2022-2027 | Deltaprogramma

[3] KNMI - Zomer 2026

langer en vaker te maken met zoetwaterschaarste. Het is daarom belangrijk dat gebruikers zich ook zelf voorbereiden op periodes van waterschaarste.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans